

Уважаеми върховни съдии,

С оглед важността на решението на пленума на Върховния административен съд от 19.10.2015 г. за обособяване на трета касационна колегия, се обръщам към Вас, макар извън процедурата по чл. 121 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), за участие в която не съм уведомен.

Приемам за позитивен факта, че ръководството на ВАС отчита проблемите, свързани с формирането на съставите и отделенията в съда. Досегашният подход даде основания да бъде поставено под съмнение прилагането на принципа за случайно разпределение на делата по отношение на петчленните съдебните състави. Този проблем е поставян от години както от гражданите у нас, така и от международните ни партньори. Безспорно, това не допринесе за доверието в правосъдието.

Важно е, обаче, да се подчертае, че макар тази проблематика да е поставяна в докладите по Механизма за сътрудничество и проверка, ЕК не е препоръчвала приетото на пленума на ВАС (или друго) конкретно решение.

Избраният подход за разрешаване на този несъмнено важен проблем повдига много въпроси. От една страна, е съмнително дали подобно вътрешно реструктуриране на ВАС, което въвежда инстанционна йерархичност сред съдиите от един съд, може да стане с решение на пленума. От друга, макар и до голяма степен да премахва липсата на прозрачност и усмотрението на административното ръководство при формиране на касационните състави, избраният модел отново не дава удовлетворително решение на централния проблем: случайността при разпределяне на делата. Твърде ограниченият брой съдии, които по силата на решението на пленума, ще се сдобият с изключителното правомощие да решават делата на последна инстанция, в значителна степен възпрепятства възможността да се говори за случайност при разпределението. Избраният от ВАС подход рискува да влезе в дисонанс и с усилията на Висшия съдебен съвет, с които той най-сетне прави необходимото да бъде създаден и въведен софтуер за случайно разпределение на делата, обезпечен с гаранции против манипулации.

За съжаление твърде дългото игнориране на проблема със създаване на гаранции за законоустановеност при формиране на съдебните състави и разпределението на делата, което допринесе за ерозията на доверието в правосъдието, сега се замества от непрозрачен процес без необходимата дискусия и решение, което буди съмнение в законосъобразността си и повдига поне толкова въпроси, колкото се опитва да реши. Поради това и няма как да се приеме, че преодолява съществуващия проблем с доверието към независимостта и безпристрастността на съда, защото на практика го задълбочава. Публично изразените реакции в изтеклите няколко дни от решението на пленума също са индикации в тази посока.

Ето защо, предлагам да бъде съставена съвместна работна група с представители на всички компетентни институции и заинтересовани страни, която да изработи законодателно решение на стоящите пред функционирането на ВАС проблеми. Считаю, че само след допълнителна и по-широка дискусия и при закрепване на промените в ЗСВ, бихме могли реално да направим крачка напред.

Христо Иванов
Министър на правосъдието